N°. 16.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 23 FEBRUARIJ.

Frankrijk.

PARIJS, den 20sten Februarij.

[illegible] minister van koophandel aan den Keizer, betrekkelijk de aangekondigde hervorming der bepalingen van het Fransche tarief aangaande grondstoffen, en wel bepaaldelijk: katoen, wol, verwstoffen en chemische producten. Indien de voordragt door den Keizer wordt goedgekeurd (hetgeen, zoo ver blijkt, nog niet is geschied) zal het invoerregt op die stoffen, reeds in de maand April aanstaande afgeschaft of veel verminderd worden, met behoud altoos van het differentiele regt ter begunstiging der Fransche handelsvlag.

— De Fransche minister van onderwijs en eeredienst heeft den 17den dezer eene circulaire aan de Aartsbisschoppen en Bisschoppen van Frankrijk gerigt betrekkelijk de zaak der Romagna, strekkende om hen tot gematigdheid te vermanen, en de staatkunde des Keizers te verdedigen.

In den aanhef van dit stuk, zet de minister de onderlinge verhouding uiteen van de geestelijkheid tot de keizerlijke regering. Hij brengt daarbij in herinnering, op welke wijze de Keizer zich sedert 1849 tegenover de kerk gedragen heeft; hij constateert het groote, het onbeperkte vertrouwen dat de Keizer in de geestelijkheid stelde en de volkomene vrijheid die hij hen steeds liet, om datgeen te doen, wat zij meenden dat met hunne roeping vereenigbaar was. Dat vertrouwen en die vrijheid werden geschonken met het oog op het algemeen belang; maar daarvan mag geen misbruik gemaakt worden, om het land in gisting te brengen. De minister wijst daarbij op de geschillen, die tusschen den Keizer en den Paus gerezen zijn; die geschillen raken geen punten van godsdienstigen aard, maar uitsluitend kwestiën, die slechts met het wereldlijk gezag des Pausen in betrekking staan. Op grond daarvan oneenigheid te zaaijen tusschen de burgers van een en denzelfden Staat, ware van de zijde der geestelijkheid een even betreurenswaardige als grove fout. De minister erkent, dat de groote meerderheid der geestelijkheid die fout heeft te weten te ontwijken, maar hij wijst aan de andere zijde op het bedroevend verschijnsel, dat sommige geestelijken misbruik gemaakt hebben van de vrijheid, die aan den kansel gelaten werd, en dit uitsluitend met het doel om zich aan kwetsende zinspelingen en strafbare provocatien schuldig te maken. De minister vertrouwt, dat de bisschoppen al degenen tot hunnen pligt en op den weg van het Evangelie terug zullen brengen, die daarvan afweken. De geestelijkheid behoort voorwaar den Paus te vereeren; maar de geestelijkheid, is ook achting en getrouwheid schuldig aan den Keizer. Wanneer de bisschoppen dezen wenk opvolgen, dan zullen wanordelijkheden voorgekomen worden, die nadeelig voor de kerk en onvereenigbaar met de rust van den staat zijn. De Keizer zal zich altijd gelukkig achten, om de Fransche geestelijkheid te beschermen, maar hij heeft tevens vastelijk en in het algemeen belang besloten om voor de handhaving en de ten uitvoerlegging der wetten van het land met kracht te waken. De minister besluit met de hoop te uiten, dat de bisschoppen in Frankrijk aan hunne roeping zullen beantwoorden, dat is: de bevordering van vrede, rust en eensgezindheid.

— Het bal, Zondag avond in de Tuileriën gegeven, was zeer luisterrijk en werd door 3000 genoodigden bijgewoond. Vooral in de zaal der maarschalken boden de schitterende damestoiletten een fraai schouwspel aan. De Keizer en de Keizerin hebben de verschillende zalen doorwandeld en de dansen hebben tot 4 ure in den morgen geduurd.

— Eenige dagen geleden meldden de berigten uit Turyn, dat Koning *Victor Emmanuel* zonder verder verwijl met het uitvaardigen van een manifest zou overgaan tot het inlijven van Midden-Italie bij zijn rijk. Men heeft echter tot nog toe geene beslissende stappen van dien aard vernomen, en naar een berigt van den ministerielen Parijschen *Constitutionnel* laat het Sardinische gouvernement zich door Frankrijks raadgevingen van overijlde stappen terughouden. Een bij dat blad ontvangen schrijven uit Turyn van den 14den dezer zegt:

„De handelingen van den heer *Cavour* hebben, al is er soms ook aan zijne goede trouw getwijfeld, de strekking om te toonen dat hij met Frankrijk hand aan hand gaat en geacht wil worden te gaan. Eerst heeft hij, op wijze vermaningen uit Parijs, bevel gegeven om uittartende en opruijende handelingen van de zijde der Italiaansche genootschappen aan de Oostenrijksche grenzen streng te weren; en nu heeft hij op nieuw getoond dat hij zich door den voorzigtigen raad van het Keizerlijke gouvernement wil laten leiden; hij heeft zich namelijk zeer bepaald en uitdrukkelijk verbonden om in zijne handelingen jegens den Heiligen Stoel en jegens de hier te lande, gelijk in Frankrijk, woelende geestelijkheid de vastberaden maar omzigtige en gematigde handelwijze van het Franschen gouvernement stap voor stap te volgen.

„Uit Nizza (zegt dezelfde correspondent verder) zijn bedroevende tijdingen ontvangen: aldaar vormt zich, naar het schijnt, eene zamenscholing van lieden uit alle landen, zich noemende politieke uitgewekenen of vrienden van Italie, maar wier eenig streven is opschudding te maken met het doel enkel om wanorde te stichten. Blijkbaar zoeken die woelgeesten het verschil van gevoelen, hetwelk omtrent het al of niet wenschelijke van eene vereeniging met Frankrijk onder de bevolking bestaat, tot eenen strijd van bedenkelijken aard te maken. Indien het zoo voortging, zou het te Nizza van onderlinge beleedingen weldra tot eenen gewapenden kamp tusschen de andersdenkenden komen. Ik meen te weten dat het gouvernement bedacht is op maatregelen tot afwending van dat gevaar."

— Uit eene vrij goede bron, namelijk een schrijven van den Romeinschen berigtgever van het Parijsche *Journal des Débats*, van den 11den dezer verneemt men, in strijd met vroeger ontvangen berigten, dat er in eene den 8sten op het Vaticaan gehouden raadsvergadering besloten is, Koning *Victor Emmanuel* niet in den ban te doen, welken loop de politieke gebeurtenissen ook mogten nemen.

Volgens hetzelfde schrijven is het aantal soldaten, welke in den laatsten tijd buiten 's lands voor het pauselijke leger aangeworven zijn, niet aanmerkelijk.

— Berigten uit Rome van den 14den dezer melden, dat de pauselijke regering met Belgische huizen eene geldleening gesloten heeft, welke bestaan zal uit een 3 percents en een 5 percents fonds. Voor het eerste zou een koers van 56 per cent en voor het laatste een koers van 93 per cent bedongen zijn. Volgens te Rome omloopende geruchten zou Engeland aan het Roomsche bewind het voorstel gedaan hebben om in de Legatien een pauselijk vicariaat te vestigen. Dit voorstel zou door den kardinaal *Antonelli* van de hand gewezen zijn, onder bijvoeging dat het Romeinsche vraagstuk eene kwestie van beginselen is, waaromtrent de Paus in geene transactie kan treden.

Te Ancona zijn uit Triest 900 in Beijeren aangeworven manschappen voor het pauselijke leger aangekomen, en er werden er nog 900 gewacht. Uit Spoleto, Perugia en een aantal andere plaatsen in Umbrie is eene bijdrage van 10,000 franken aan *Garibaldi* toegezonden.

— Volgens de jongste berigten uit Madrid bestaat er veel vooruitzigt op onverwijld herstel van den vrede tusschen Spanje en Marokko; men verzekerde daar ter stede, dat de Marokkaansche regering niet alleen door den Engelschen maar ook door de Franschen konsul-generaal dringend aanbevolen aannemelijke vredesvoorstellen wilde doen. Ook werd in berigten uit Tetuan eene omstandigheid gemeld, welke bijdragen moest om de oorlogzuchtige stemming des Sultans te verminderen: er zou namelijk door verscheiden hoofden van inlandsche volksstammen aan den maarschalk *O'Donnell* aangeboden zijn zich met hunne krijgsmagt, te zamen in omstreeks 12,000 ruiters bestaande, bij het Spaansche leger te voegen.

Doch niettegenstaande het vooruitzigt op vrede maakte de Spaansche opperbevelhebber aanstalten om op Tanger aan te rukken; er zouden nog verscheiden dagen moeten verloopen eer alles voor dien togt gereed was, zoodat hij eerst op of omstreeks den 22sten der loopende maand zou kunnen worden aangevangen.

Engeland.

LONDEN, den 20sten Februarij.

De heer *Sidney Herbert*, de minister van oorlog, heeft in de zitting van het Lagerhuis van jl. Vrijdag het budget voor zijn departement voor het volgende dienstjaar voorgedragen. Hij begon met te erkennen dat er nog nooit in vredestijd zoo veel geld voor het Engelsche krijgswezen was aangevraagd; hij noemde het een ontzettend, ja schier jammerlijk hoog budget, maar achtte de daarbij voorgedragen vermeerdering van uitgaven eene bedroevende noodzakelijkheid.

Het totaal dezer begrooting is 14,482,975 ponden sterling, dat is 1,982,978 p. st. meer dan voor het loopende dienstjaar is bewilligd. Deze vermeerdering is voor ruim de helft het gevolg van de invoering van Armstrongs gegroefde vuurmonden, waaraan thans in de Engelsche arsenalen druk gearbeid wordt.

Na eene warme discussie, waarbij onder anderen [illegible] klaagde over de vermeerdering der uitgaven voor 's lands verdediging,

... nu in vredestijd tot dertig millioen ponden sterling in een jaar ... opgevoerd, heeft het Huis zich zonder hoofdelijke stemming vereenigd met den eersten post der begrooting, waarbij het gouvernement gemagtigd wordt om in het volgende dienstjaar 143,362 militairen (dat is 6,456 meer dan in het loopende jaar) in dienst te hebben.

— In de zitting van het Lagerhuis van heden (Maandag) avond hebben de discussiën plaats gehad over het door den heer *Disraeli* voorgestelde amendement, strekkende dat het Huis zou besluiten niet in eene behandeling van de door het handelsverdrag noodzakelijk geworden wijzigingen in het tarief te treden, alvorens het handelsverdrag zelf te hebben goedgekeurd. Na eenige discussie, waarin het amendement door de heeren *Cairns* en *Fitzgerald* ondersteund, en de door de regering ingeslagen weg door den heer *Gladstone* en lord *John Russell* verdedigd werd, is het amendement met 293 tegen 230 stemmen verworpen, zoodat de regering eene meerderheid van 63 stemmen heeft gehad.

In de zitting van het Hoogerhuis heeft lord *Derby* aan de regering verweten dat zij het Parlement feitelijk van de middelen beroofd had om het handelsverdrag behoorlijk te onderzoeken, daar dit verdrag als in het geheim en te overhaast was gesloten. Hij toonde aan, dat vroeger in soortgelijke gevallen geheel anders gehandeld was, en beweerde ook dat de publieke opinie in Frankrijk zich tegen het verdrag verklaard had. Lord *Granville* verdedigde de handelwijs der regering, en deed onder anderen uitkomen, dat het tegenwoordige tractaat, ofschoon met Frankrijk afzonderlijk gesloten, toch op de geheele wereld van toepassing zou wezen. Lord *Grey* keurde het af, dat Engeland zich bij het verdrag de handen had gebonden ten aanzien van den uitvoer van steenkolen.

— Volgens berigt uit Lissabon van den 9den dezer heeft eene Engelsche maatschappij concessie van het Portugesche gouvernement bekomen tot het aanleggen eener onderzeesche telegraaflinie, welke, indien zij tot stand komt, het vaste land van Europa over Madera en de eilanden van Kaap Verde met Brazilie en alzoo met de geheele nieuwe wereld zal verbinden.

Nederlanden.

BREDA, den 22sten Februarij.

De 43ste verjaardag van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning is ll. Zondag alhier op de gebruikelijke wijs gevierd met het luiden der klokken en het klokkenspel, en het uitsteken den vaderlandsche vlag van de openbare gebouwen en vele bijzondere woningen. Ondanks het min gunstige weder werd er des namiddags ten één ure eene groote parade van het garnizoen gehouden, waaraan ook een gedeelte der dienstdoende schutterij, de kweekelingen der Koninklijke Militaire Akademie en het gedurende dezen winter hier verblijvende detachement kavallerie deelnam, terwijl zij door eene ontelbare menigte werd bijgewoond.

De voorgenomen illuminatie des avonds van stadhuis en toren en van eenige openbare gebouwen werd door het onstuimige weder verhinderd, daar de wind het licht gedurig uitblies.

Het muzijkkorps der muzijkvereeniging *Vlijt en Volharding*, dat zich op de parade aan het hoofd der dienstdoende schutterij bevond en door het wel uitvoeren van verschillende voor die gelegenheid vervaardigde nieuwe muzijkmarschen, tot opluistering der parade bijdroeg, gaf na den afloop daarvan eene *matinée musicale* in hare schoone en fraai versierde zaal, alwaar de nationale en andere muzijkstukken onder levendig gejuich werden uitgevoerd. Des avonds gaf de Vereeniging in dit haar lokaal een groot bal, dat, daar ook aan vreemdelingen den vrijen toegang was verleend, zeer druk werd bezocht, waar gulle vrolijkheid heerschte en dat alzoo den feestdag waardig besloot.

Nog werd Maandag avond, ter viering van 's Konings verjaardag, door de Societeit *Casino* een luisterrijk bal gegeven, dat druk werd bezocht en tot laat duurde. De zaal van den Heer *Sprengers* was voor de feestelijke gelegenheid fraai en met smaak gedecoreerd. Aan haar boveneind prijkte 's Konings borstbeeld, te midden van eene trophée en omgeven door groen en oranjeboomen, waar tusschen de voorwerpen eener tombola waren geplaatst, waarvan de prijzen tusschen de pause getrokken werden, en het genoegen van den avond te meer verhoogde.

Bij het onstuimige weder van Zondag avond barstte boven deze stad te midden van hagel en regen plotseling een kort maar hevig onweder los. Op een verblindend licht volgde onmiddellijk een zware donderslag, die iedereen deed ontstellen. Naar sommiger meening zou de bliksem op den toren geslagen, maar langs den afleider gegaan zijn, en alzoo geen schade aangerigt hebben.

— Gisteren morgen omstreeks half zeven ure werd men, door het hier anders zelden gehoord wordend geluid der brandklok gewekt. De brand was ontstaan in het bovenkwartier der woning van den loodgieter *Beets*, op den hoek van de Brug- en Visserstraat, en bewoond door den Heer *Kocken*. Hij was veroorzaakt door een schoorsteenbalk der nevenwoning, die in gloed geraakt zijnde een verstikkenden rook van zich gaf en zich door voornoemd kwartier verspreidde, zoodat de bewoners daarvan ter naauwernood het gevaar van verstikking ontkwamen door hunne woning ijlings te ontvlugten, terwijl de brand daarop weldra in laaije vlam uitbarstte. Spoedig werd echter hulp aangebragt, was de brandweer ter plaatse ijverig werkzaam, en werd men met behulp van vijf brandspuiten den brand weldra meester. Intusschen was toch de geheele voorbovenwoning uitgebrand en is een aantal fraaije meubelen een prooi der vlammen geworden. Ware het ongeluk eenige uren vroeger, in den nacht ontstaan, dan had zulks veel grootere rampen ten gevolge kunnen hebben en zou men waarschijnlijk zelfs het verlies van menschenlevens te betreuren hebben gehad.

Woning en meubelen waren tegen brandschade verzekerd. — Aan de verschillende zoo burgerlijke als militaire autoriteiten komt voor de handhaving der goede orde alle lof toe.

Zijne Majesteit heeft goedgevonden, bij besluit van den 19den Februarij jl., nº. 7, met ingang van dien dag, te bevorderen, tot kapiteins ter zee, de kapitein-luitenants ter zee: H. Camp, J. J. van der Moore, G. Fabius, en J. J. Westerouen van Meeteren;

tot kapitein-luitenants ter zee, de luitenants ter zee der 1ste klasse: J. Vos, R. L. de Haas, A. R. Blommendal, en jhr. F. de Casembroot, Hoogstdeszelfs adjudant in gewone dienst;

tot luits. ter zee van de 1ste kl., de luits. ter zee van de 2de kl.: L. H. R. F. Kniphorst, A. Rietveld, O. van Slooten, A. Dronkers, G. W. C. Voorduin, J. K. L. Gey van Pittius, jhr. N. A. Homberg de Beekfelt, F. H. P. van Alphen, W. Sluyterman van Loo, J. M. de Leat de Kanter, jhr. L. H. W. M. de Stuers, G. F. Servatius, jhr. H. K. F. H. van Raders, P. Roodzant, C. A. E. Fauchey, R. P. Struick, jhr. C. J. P. von Mühlen, F. J. G. van Thiel, A. Jarman;

tot luitenants ter zee van de 2de klasse, de adelborsten der 1ste klasse: E. L. Ehnle, J. A. Waldeck, C. L. van Woelderen, P. Koning, J. M. A. van Mulken, A. J. Dumont, H. A. M. Swellengrebel, A. L. K. graaf van Limburg Stirum, F. H. Coblijn, J. C. Joekes, D. J. Weys, C. A. le Bron de Vexela;

bij het korps mariniers: tot luitenants-kolonel, den majoor L. J. A. baron Quarles de Quarles; tot kapitein der 2de klasse, den 1sten luitenant, L. F. Geill; tot 1sten luitenant, den 2den luitenant F. A. van Braam Houckgeest; tot 1sten luitenant, administrateur van kleeding, den 2den luitenant, administrateur van kleeding W. H. de Lozanne; en aan den militairen intendant bij voorschreven korps F. S. G. Gautier toe te kennen den rang van luitenant-kolonel;

tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de klasse: N. C. Slegt, E. J. Mallet, en P. J. Losgert; met bepaling, dat zij zullen rang nemen, de beide eerste, in voorschrevene volgorde, tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse, L. F. Praeger en W. F. Meyboom en de laatstgenoemde tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse M. T. Manden en H. J. F. van den Steen;

tot officieren van administratie der 1ste klasse de officieren van administratie der 2de klasse: A. Polkijn, E. Lasonder, en J. Boom;

tot officieren van administratie der 2de klasse, de officieren van administratie der 3de klasse: C. J. S. Court, F. C. Schaalje, A. W. J. Lina, J. Walstra, W. Stort Jr., D. C. van der Hart, F. Wolfson, C. L. K. van Wely en J. A. Waldeck;

te benoemen, tot officieren van administratie der 3de klasse, de adjunct-administrateurs: W. F. E. Le Rutte, en W. H. Waldeck;

te bevorderen, tot adjunct-administrateuren, de scheepsklerken: J. P. Faubel, J. Breeman, K. F. Gerth van Wijk, P. F. van Wage, F. W. L. A. Hirschmann, W. Hanegraaff, en J. C. de Vriese;

te benoemen, tot officier-machinist met den rang van luitenant ter zee der 2de klasse, den machinist der 1ste klasse in het vaste korps: G. B. Hardes;

voorts, met ingang van den eersten Mei aanstaande, te bevorderen: tot ingenieurs der 1ste klasse, de ingenieurs der 2de klasse: A. J. H. Beeloo, en B. J. Tideman; den laatstgenoemde vooreerst buiten bezwaar van 's Rijks schatkist; en tot aspirant-ingenieurs, de adsistenten bij den scheepsbouw: J. C. Jansen, A. E. Dronkers, en S. Meihuizen.

— Bij besluit van den 19den Februarij 1860, nº. 70, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, den luitenant-generaal *J. van Swieten*, kommandant van het leger in Nederlandsch Indië, ter zake der door hem als kommandant en chef der tweede Bonische expeditie bewezen uitstekende diensten, in de Militaire Willems-orde te bevorderen van ridder der 3de klasse, tot kommandeur.

— Men verzekert, dat onze regering het voornemen heeft eene medaille te doen slaan, welke aan degenen zal worden uitgereikt, die zich bij de expeditie naar Boni hebben onderscheiden.

— De *Utrechtsche Courant* vermeldt: »Van wege den Minister van Marine is aan den luitenant ter zee der 1ste klasse jhr. *de Kock* de last verstrekt, om de vorderingen en verbeteringen aan het geschut sedert de laatste jaren in Frankrijk aangebragt en toegepast te onderzoeken, en van zijne bevinding ten deze later rapport uit te brengen. Dien ten gevolge is met toestemming van het Fransche Gouvernement gemelde zeeofficier onlangs naar Parijs vertrokken, van waar hij zich verder naar Brest, Cherbourg, enz. zal begeven.

— Z. Excell. de minister van Staat en van Koloniën, de heer *Rochussen*, werd eenige dagen geleden plotseling door eene ongesteldheid aangetast, die een oogenblik een ernstig karakter en dreigend aanzien aannam. Het doet ons genoegen, thans te kunnen mededeelen, dat de ziektetoestand thans veel is verbeterd, zoodat deze op dit oogenblik geene reden meer tot bezorgdheid oplevert.

— Omtrent de ministeriële krisis meldt men uit 's Hage, dat de heeren *van Reenen* en *Wintgens* op het punt stonden als ministers van binnenl. zaken en justitie zich aan den heer *van Hall* aan te sluiten, toen de

gevoerde onderhandelingen weder afgesprongen. Thans is de heer *van Hall* o. a. in bespreking met den heer *Mutsaers*, die de portefeuille van financiën en tijdelijk ook die van R. K. Eeredienst zou op zich nemen. Daar intusschen de onderhandelingen voortduren is de uitslag echter nog zeer onzeker.

— Te Amsterdam is door de Holl. ijzeren spoorwegmaatschappij eene geldleening van ƒ 600,000 geopend, welke gelden moeten strekken tot bestrijding der kosten van spoorvernieuwing volgens verbeterde constructie en van stationsoverdekking. Tot zekerheid van aflossing en betaling der renten zijn alle bezittingen der maatschappij verbonden.

— Op voorstel van den directeur der koninklijke academie te Delft, is de door den minister van binnenlandsche zaken benoemde commissie, om te onderzoeken welke hervormingen wenschelijk zijn bij de Akademie, zamengesteld uit de heeren *Camp*, architect van Zijne Majesteit; *van Oordt*, directeur van het etablissement op Fijenoord; *Storm Buijsing*, professor; *Bogaert*, ingenieur der mijnen en van het stoomwezen en *Grothe*, directeur van de technische school te Utrecht.

— De bankiers *Erlanger* en Comp. van Parijs hebben op nieuw aangeboden hier te lande een uitgebreid spoorwegnet aan te leggen tegen 5 pCt. rente-garantie, zonder subsidie. De guarantie zou, even als de [illegible] zoodat het materieel het eigendom van het Rijk zou worden.

— Verregaand misbruik van sterken drank heeft weer een nieuw offer geëischt. Zekere J. A., koopman in runderen en varkens te Heeze en Leende woonachtig, verkeerde in den avond van den 17den dezer in de gemeente St. Oedenrode in een hoogen graad van beschonkenheid. De toestand was zoodanig dat de dronken man voor de publieke orde en voor zich zelven niet veilig was. Hij werd mitsdien van de openbare straat verwijderd en in het huis van bewaring onder het huis der gemeente gebragt, om daar zijn roes uit te slapen. Dit geschiedde circa zeven uur. De Burgemeester der gemeente, die op het raadhuis zat te werken, bespeurde een uur later een rook- of houtlucht. Hij liet zich dit aanvankelijk ontgaan, meenende dat de kagchel rookte of dat het de walm zijner lamp was, maar toen de brandlucht sterker werd ging hij naar de oorzaak onderzoek doen en ontdekte weldra dat de rook van beneden uit het lokaal van het huis van bewaring afkomstig was. De sleutels werden gehaald en de deur geopend. Al dadelijk sloeg de vlam het vertrek uit en na deze meester te zijn geworden, ontwaarde men dat de gevangene gestikt en reeds een lijk was. Naar men vermoedt heeft de aangehoudene in zijne dronkenschap het stroo waarop hij gelegen was, aangestoken, en is hij in zijn bedwelmden toestand spoedig door den rook gestikt; brandwonden zijn er althans slechts van zeer geringe beduidenis op zijn ligchaam bevonden.

Uit een onderzoek dat onverwijld is ingesteld, is gebleken dat de aangehoudene bij zijne opneming in het huis van bewaring wel is gevisiteerd, maar dat hij gewoonlijk lucifers tot zelfs in zijne kleederen verborgen bij zich droeg, zoodat deze daardoor bij de visitatie niet zijn ontdekt.

De door dit voorval ontstane brand is bij tijds ontdekt en gebluscht, zoodat vermoedelijk niets van het archief of van de registers van den burgerlijken stand is verloren gegaan. De verongelukte was ongehuwd.

— In de Magere Varkenssteeg te Rotterdam had dezer dagen een gruwelijk voorval plaats. Een man, die eene vrouw met welke hij zich in den laatsten tijd dikwerf op straat had vertoond, reeds bij herhaling gedreigd had te zullen vermoorden, poogde die bedreiging tot uitvoering te brengen. Ofschoon hij met haar op een goeden voet, bevond hij zich met haar in genoemde straat, toen hij eensklaps een pistool te voorschijn haalde en dat op de vrouw loste, met dit gevolg, dat zij deerlijk verwond werd. De dader werd terstond gearresteerd en de vrouw werd zoo spoedig mogelijk geneeskundige hulp toegebragt.

— Maandag had te Schiedam eene vreeselijke gebeurtenis plaats: twee meesterknechts, van twee naast elkander gelegen branderijen, schijnen zich des morgens tusschen 10 en 12 ure naar een dier branderijen begeven te hebben. Zij moeten toen een luik van een zoogenaamd grondvat hebben geopend, vermoedelijk met het plan om dat vat, dat lek was en in geen vijf jaren gebruikt werd, na te zien. Hetzij door bedwelming of door welk ander toeval dan ook, wat zich slechts bij gissing laat opmaken, zijn beide in het vat geraakt; althans toen men na 12 ure in de branderij kwam, vond men beide personen in het vat op den grond liggende gestikt, vermoedelijk door de stikstof in het vat aanwezig, waarin bovendien 2 voet water stond. Een der ongelukkigen laat eene weduwe met zes kinderen na; de andere was slechts vijf maanden gehuwd.

Uit Antwerpen schrijft men van 11. Maandag:

»Gisteren avond hadden wij hier een zeer zonderling weder. De bliksemstralen doorkliefden de lucht en donderslagen ratelden, terwijl de sneeuw in groote vlokken viel en de wind loeide. Dit onstuimig weder duurde den geheelen nacht voort en ook heden morgen bleef het sterk sneeuwen. Te ..... sloeg de bliksem gisteren avond tusschen acht en negen ure in den toren der kerk van Saint Gommarus en veroorzaakte brand, die echter spoedig gebluscht werd. Men zegt dat de bliksem ook in een huis te Mechelen is ingeslagen, zonder nogtans veel schade te veroorzaken.

»Ook uit Brussel, Luik, Leuven en Namen ontvangt men berigten nopens den sneeuwstorm en het onweder van 11. zondag avond. Te Luik werd een buitengemeen fel bliksemlicht, gevolgd door zware donderslagen, waargenomen. Onder Leuven is de kerk te Wesemael door den bliksem getroffen en met eenige aangrenzende huizen geheel door het vuur vernield. Uit de stad werd eene afdeeling pompiers met de noodige bluschtoestellen naar het dorp afgezonden.

De jongste Oost-Indische berigten loopen tot 24sten December en behelzen de volgende berigten betrekkelijk de Bonische expeditie.

De generaal *van Swieten* heeft den 17. November te Boele Komba de kolonne in orde bevonden, die den 19. naar Sindjay optrok. De geest der troepen was goed, en de generaal hoopte met de schepen voor Sindjay de beweging over land te ondersteunen.

Den 10 November was majoor *Staring* vooruitgegaan, met 3 kompagniën, geschut, sappeurs en ruiterij, en 1000 man hulptroepen, onder *Aroe Palakka*, geleid door den adsistent resident *Bakkers*. De *Lansier* had Sindjay verkend, en eene geschikte landingsplaats gevonden. Na eene verkenning door den generaal werd den 22 November het bombardement van Sindjay begonnen door Z. M. schepen *Soembing*, *Gedeh*, *Phoenix*, *Bali*, *Medusa*, *Kinsbergen*, *Lansier* en eenige kleinere vaartuigen. Om de medewerking van de kolonne die over land was gegaan te hebben, werd eerst den 24 November geland; 200 man van de schepen onder bevel van den luit. ter zee *Coops* en het 4de bat. onder majoor *Kroesen*. Ten half zes ure waren de troepen aan wal, en rukten langs het strand regt op de versterking aan, omdat de beweging meer zijwaarts, om de vele vijvers moest worden opgegeven; eene kompagnie nam toch dien weg. Intusschen werd het geschut opgesteld, en begon het vuur. De vijand zag spoedig dat de stelling niet houdbaar was, omdat die kon worden omgetrokken, terwijl de versterkingen alle werken, waren met opene keelen; hij verliet dus de positie. Hem volgende kwam men in eene schoone vlakte, met uitstekend gewas. De vijand trok naar de kampong Balongnipa, en vervolgens de rivier Tangka over, waarop hij welhaast verdween. De *Soembing*, *Bali* en *Kingsbergen* hadden last de Tangka op te varen en eene kompagnie infanterie aan wal te zetten, ten einde den vijand af te snijden. Door de drasheid van den grond en de nipabosschen gelukte dit niet; eene kompagnie trok echter de rivier over, en deed den vijand al zijne stellingen verlaten. De kolonne van Boelekomba opgerukt, kwam eerst aan, toen Mangara Bombang reeds door den vijand verlaten was, die wel zich verdedigde en verliezen leed, maar geen stand hield. Wij verloren 1 sergeant. De inlanders kwamen spoedig hunne onderwerping aanbieden.

Nadat de zaken te Sindjay alzoo voorloopig geregeld waren, ging men den 28 November naar Badjoa, waar men den 3 December bijeen was, en den 6 naar 't binnenland optrok. De weg die door majoor *Staring* hersteld was, was goed. De voorhoede werd door majoor *Kroesen*, de achterhoede door majoor *Heisterkamp* gekommandeerd. Eerst in de vlakte van Boni zag men eene borstwering, zonder veel verdedigers; de positie was regts door boomen en struiken gedekt. De vijand opende zijn vuur uit lilla's en bukken; ook uit de kampong Bola Salimpa en eene redoute, welke geheel verscholen lag, werd vuur gegeven. Uit ..... vuur in de flank had veel kwaad kunnen doen. Daarop werd kapitein *van Os* met 3 kompagniën gezonden, terwijl de kavallerie last bekwam, na het vermeesteren der redoute, om te trekken, ten einde den vijand als hij op de vlugt mogt slaan, af te snijden. De artillerie opende haar vuur in het centrum. Het vuur des vijands werd weldra tot zwijgen gebragt; de redoute werd genomen, waarbij echter majoor *Kroesen* een kogel in de borst, en een in den arm, kapitein *Roijen*, twee kogels in den regter schouder en arm kreeg, en 3 dooden en 17 zwaar gekwetsten vielen.

De ruiterij was intusschen den vijand omgetrokken, en de Boniers, die na een hardnekkig gevecht alle punten weldra verlieten, om eene schuilplaats te zoeken te Pasempa, waar de koningin zich ophield, werden bij hunne vlugt duchtig ontvangen. De ruiterij had evenwel te veel bezwaren moeten overwinnen, ten einde nog tijdig genoeg aan te komen om de hoofden op te vangen, die trouwens te paard waren. De Boniers vroegen geen pardon en vochten tegen de ruiters meestal tot dat zij neergesabeld waren. De 1e luitenant *Koenen* werd dan ook door een krissteek in den onderbuik gewond, terwijl er een kavallerist sneuvelde, 3 werden gewond en 5 paarden vielen. De massa der vlugtelingen, onze ruiterij bemerkende, keerde naar de kampong terug, om door 't geboomte noordwaarts te vlugten. Eenige kartets-granaten verhaastten die vlugt.

Palakka was dus vermeesterd; de plaats kon geen 3000 man en 300 paarden bergen, en men bivouakkeerde dus, waarbij men gedurende 2 uur een hevige stortbui had.

Den volgenden dag kwam *Ambe-Kamba* namens 50 groote en kleine kampongs de onderwerping aanbieden. Het volk was den oorlog moede, en wenschte den vrede. Hij verhaalde ook, dat de koningin met de baren gevlugt was. De generaal gaf op de onderwerpingsaanbieding ten antwoord, dat de bevolking naar zijne woningen en tot den arbeid rustig kon terugkeeren. Den 8sten December kwamen nog andere voorname personen zich onderwerpen.

Den 9den December trok de generaal naar Pasempa, het ..... op. Twee wegen leidden er heen, waarvan de kortste de ..... Pasempa, het sterke, verdiende wel den naam. Door kosten ..... verschillende ziekten, en eindelijk een steil pad, ... man kon naar boven komen, was de nadering bijna ondoenlijk. De schrik over de door ons behaalde zegepralen was te groot geweest, en had de troepen

voor een nieuwen strijd gespaard, die zeker veel offers had gekost. De koningin was zoo haastig gevlugt, dat haar draagstoel met vele kostbaarheden, hare kleeding, have en goed was achtergelaten. Alleen de grootste waarden had zij medegevoerd. Te Pasempa, dat alleen eene versterking was, vond men 80 geweren. Nadat de wachthuizen aan de vlammen waren prijs gegeven, keerde de generaal naar Palakka, zijn hoofdkwartier, terug.

De generaal aan de troepen den verdienden lof toezwaaijende erkent echter, dat de eerste expeditie den goeden uitslag van de tweede heeft verzekerd, vooral ook, omdat men van een versterkt punt (Badjoa) kon uitgaan.

— Uit de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo wordt hoofdzakelijk gezegd:

Eene gecombineerde expeditie zou naar Mataraman en Pengaron gaan, daar men beweerde dat te Tjinta poera eene nieuwe sterkte werd opgerigt. Werkelijk is die benting stormenderhand genomen en vernield. Bras Koening was verlaten, maar de benting daar opgerigt, werd ook vernield, en veel levensmiddelen buit gemaakt. Ook de kampong Moening is genomen en aan de vlammen ten prooi gegeven. Deze overwinningen en een onverhoedsche aanval van 70 dweepzieke oproerlingen hebben 7 dooden en 4 gewonden ons gekost. Den 20sten November zou men met 200 bajonetten, 30 sappeurs, 150 kettinggangers, 2 houwitsers en 1 mortier den vijand verder naar Tambrangan vervolgen. De pogingen van *Antasari*, om zijne partij te versterken, vonden weinig bijval. De *Onrust* heeft boven Soengei Bezaran eene sterke benting genomen en in brand gestoken; men vond er een 2 ponder. De beruchte *Soelil* zou bij 't springen van een stuk het leven verloren hebben; zijn dood had op de bevolking goeden indruk gemaakt.

Nadere berigten, loopende tot den 29sten, behelzen het volgende: De kolonne die tot vervolging van den vijand was te zamengesteld heeft, van den 22sten tot den 29sten November, geageerd. Tot hare verrigtingen behoort het vernielen van eene in aanbouw zijnde benting, op den top van eenen heuvel aan den weg van Soenkaij naar Moening, ongeveer 2½ uur beneden deze plaats. Van dit punt werd eene omtrekkende beweging over Benoeapadang en Tambrangan naar Moening uitgevoerd. De vijanden die zich in kleine benden vertoonden, sloegen overal dadelijk op de vlugt.

— Te Palembang is alles rustig; de telegraafkabel daarheen is gelegd en reeds zijn op dien weg berigten ontvangen van een gelukkigen overval, door onze troepen bewerkstelligd op een der zwervende hoofden, die het Land in onrust hielden en onveilig maakten.

KANTONGEREGT TE BREDA.

Op 11 Februarij 1860 heeft de heer Kantonregter te *Breda* veroordeeld:

Een persoon wegens het binnen de gemeente Prinsenhage storten van Haardassche in de open lucht op andere plaatsen dan in kuilen, niet verder dan beneden de oppervlakte van den grond gevuld, en minstens tien ellen van alle brandbare voorwerpen verwijderd, tot *f* 1 boete of 1 dag gevangenisstraf.

Een persoon wegens het binnen de gemeente Prinsenhage hebben van krieken op eene andere plaats dan in steenen, ijzeren, koperen of andere van harde, niet brandbare stoffen vervaardigde potten, tot *f* 3 boete of 2 dagen gevangenisstraf.

Drie personen wegens het op de eerste vordering van een ambtenaar, belast met het toezigt op de jagt en visscherij, niet vertoonen van de vereischte en verkregen jagtacte en schriftelijk bewijs van toestemming van den eigenaar of regthebbende, terwijl men eens anders goed bejaagt, ieder tot twee geldboeten, eene van *f* 3 en eene van *f* 10 of tot 4 dagen gevangenisstraf.

Twee personen wegens het binnen de gemeente Breda op eene openbare plaats laten stilstaan van een voertuig, geladen met drek, ieder tot *f* 5 boete of 1 dag gevangenisstraf.

Een persoon wegens het binnen de gemeente Breda zonder toestemming van het hoofd van het plaatselijk bestuur lossen van schietgeweer, tot *f* 5 boete of 2 dagen gevangenisstraf.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u. 15 m.; 3 u.
» » Dordrecht naar Rotterdam 10 u. 40 m.; 3 u. 20 m.
» » Breda naar Antwerpen en Rotterdam 6 u. 50 m. 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m. (het laatste alleen naar Antwerpen en Moerdijk).
» » Antwerpen naar Breda en Rotterdam 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.; 5 u. 25 m. (het laatste alleen naar Breda en Moerdijk).

SPAARBANK TE BREDA.

De zittingen der Spaarbank zullen voortaan gehouden worden: elken *tweeden en vierden Woensdag* van iedere maand, des namiddags van *vier* tot *vijf* ure op het Stadhuis.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 20. Februarij.

TARWE en ROGGE tot ruim vorige prijzen, verkocht van Tarwe: 133 ℔ Jar. bonte Poolsche *f* 330; 131 ℔ Witb. dito *f* 328; 129 ℔ bonte dito *f* 314; 130 ℔ dito *f* 315; 135 ℔ Jar. Rostocker *f* 330; 127 ℔ Nieuwe Vriesche *f* 276; 128 ℔ dito *f* 280; 130 ℔ O. dito *f* 290; 128 ℔ blp. dito *f* 265. Van Rogge: 121 ℔ ger. O. Pruiss. *f* 196; 119 ℔ Petersb. *f* 195; 128 ℔ N. Pruiss. *f* 208; op levering in April *f* 191, Junij *f* 193, *f* 194, *f* 195; Julij *f* 195; Pruiss. per Junij *f* 200; Julij *f* 200.

GERST in een doen; 114 ℔ Deensche *f* 210.

BOEKWEIT ruim prijshoudend: 121 ℔ Holsteinsche *f* 210.

KOOLZAAD. Op 9 vaten Olie te leveren: in April 63½ p. vl.; Oct. en Nov. 67 p. vl.

LIJNZAAD prijshoudend: 109/110 ℔ Koningsb. *f* 385; 105/106 ℔ Riga *f* 7⅝; 108/109 ℔ Bombay *f* 335.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 38½; vlieg. *f* 37¼; 1 Mei *f* 37, *f* 37⅝; 1 Sept. *f* 38⅝; 1 Oct. *f* 38⅞, *f* 49; 1 Nov. *f* 39⅜, *f* 39¾; 1 Dec. *f* 39¾.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 31½; Vlieg. *f* 30¼; 1 Maart *f* 30⅜, *f* 30½; 1 April *f* 30¾; 1 Mei *f* 31.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 37¼.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 58 à *f* 62.

LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 9 à *f* 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 21. Februarij 1860.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 6,70	tot *f* 9,60.
Het dito dito Oude Witte Tarwe	[illegible]	[illegible]
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,50	» » 7,30.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 6,85	» » 7,00.
Een dito pond Boter	» » 1,14	» » 1,16.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 2,70	» » 3,25.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 4,10	» » 4,25.
Het 1000 Doof Hout		2,75.
De kar Spaanders		1,40.
De » Struiken		1,50.
De 100 Mutsaards	van *f* 3,50	tot » 4,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2[illegible] Februarij) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 64[illegible]/16; 3 pCt. 76; 4 pCt. 98⅝; Handelm. 125[illegible]/16; Rusland 5 pCt. 103¼; [illegible] 1828—29 102; 4 pCt. 79⅞; 5 pCt. 1855 99⅝, ¾; Spanje 1[illegible] pCt. 33[illegible]; 3 pCt. Binnenl. 43[illegible], ¼; 3 pCt. Portugezen 43⅞; Oostenr. Metall. 5 pCt. 48[illegible], [illegible]; Zilver Nat. 5 pCt. 54[illegible]/16, ⅝; Zilver 1849—54 70[illegible], 71; 2½ pCt. 26[illegible], [illegible].

Advertentiën.

K. WILLER'S KRUIDENOLIE.

Tien druppels daarvan, iederen morgen op het hoofd gewreven, bij eene wassching met lauw water en reiniging met een goeden schuijer, tweemaal 's weeks, bevorderen den groei van het Haar ongemeen en maken het krachtig, vol, glanzend en golvend. *f* 1,50 is de prijs van het fleschje.

HET VIOLET-POWDER

is een welriekend Poeder, dat de daarmede ingewrevene huid ongemeen verfrischt, blank maakt en de liefelijkste geuren om zich heen werpt. Het is ook voor de luijermand zeer aan te prijzen. Het pakje kost 40 Cents.

ENGELSCHE POEDERDOOZEN met Donzen Kwasten.

De Echte Tandzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD, maakt de Tanden zuiver wit, zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch. Het stuk kost 40 Cts. en is toereikende voor een half jaar.

De Echte Dr. Borchardt's Zeep

is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische Oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en geeft aan de huid door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een- of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 Cents.

HET FAMILY TOOTH POWDER

is eene zuivere compositie, uit het [illegible] aangenaam van smaak. Het sterkt het Tandvleesch, maakt dat de Tanden stevig vastzitten, hergeeft hun de paarlwitte kleur der jeugd, bewaart het verglaassel, zuivert den adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan. Prijs 40 Cents het Doosje.

Amsterdam, Verkoophuis.
Breda, Henri Sprengers.
» M. Janssen, Soomers.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
» P. F. Appelboom, Apoth.
Eindhoven, A. Beguin.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Leur, L. van den Berg.
Oosterhout, Gebr. Driessen.
Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Steenbergen, W. v. d. Kar.
Tilburg, C. H. Domhoff.
Tholen, T. J. Maas.
Waalwijk, F. v. d. Klokken.

En in de andere Steden in de bekende Depots.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.